

УДК 347.121.2

Марія Мільман,*аспірант кафедри цивільного права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ПРОБЛЕМИ ОБОРОТОЗДАТНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ОБ'ЄКТІВ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ

Стаття присвячена аналізу природи інформаційних об'єктів особистих немайнових прав у контексті сучасних економічних процесів, визначенню властивостей таких об'єктів, на основі яких знаходиться підтвердження факт їхньої оборотоздатності, а також формулюванню загальних критеріїв оборотоздатності суб'єктивних цивільних прав на інформаційні об'єкти на основі системного підходу.

Ключові слова: особисті немайнові права, суб'єктивні цивільні права, цивільний оборот, оборотоздатність, нематеріальний об'єкт, інформаційні права.

Постановка проблеми. З урахуванням політичних та суспільних перетворень, які відбулися після проголошення незалежності України, в українському суспільстві триває процес формування нової системи соціальних цінностей, центром якої є людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, особиста безпека та недоторканість. У таких умовах питання реалізації та захисту особистих немайнових прав фізичних та юридичних осіб як таких, що становлять першооснову правової системи розвиненої держави, потребують особливої уваги з боку вчених правників. Водночас глобальна інформатизація та пов'язане з нею розростання сфери інформаційних потреб на тлі безупинного розвитку ринкових відносин зумовили необхідність перегляду традиційної концепції особистих немайнових благ як таких, що позбавлені будь-якого економічного змісту.

Зазначена тенденція вимагає комплексного наукового дослідження змісту особистих немайнових прав, правової природи нематеріальних благ, що становлять їх об'єкти, для того щоб сформулювати обґрунтовані висновки про наявність або відсутність у таких благах економічного змісту і можливості їх участі в цивільному обороті.

Аналіз останніх публікацій із досліджуваної тематики. Запропонованим вище питанням присвячене монографічне дослідження С.О. Сліпченка «Оборотоздатність об'єктів особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи» (Харків, 2011). До проблематики особистих немайнових прав протягом останніх років неодноразово зверталися у своїх працях О.В. Кохановська, Н.С. Кузнєцова, Р.А. Майданик,

Р.О. Стефанчук, М.К. Сулейменов, С.І. Шимон, Р.Б. Шишка та інші вчені-цивілісти.

Проаналізувавши роботи вказаних авторів, слід визнати, що сучасна цивілістична доктрина сприйняла факт товаризації окремих нематеріальних благ, які традиційно розглядаються в якості об'єктів особистих немайнових прав, та спрямувала необхідні наукові зусилля на побудову раціональної теорії, здатної сформулювати основу ефективного правового регулювання в нових умовах; тим не менш наразі залишається невирішеним питання про те, яким чином такі блага об'єктивуються для того, щоб бути включеними до економічного обороту.

Метою цієї статті є дослідження і формулювання власних висновків щодо правової природи оборотоздатних нематеріальних благ – об'єктів особистих немайнових прав – задля виявлення істотних особливостей, які роблять можливою їх об'єктивізацію та дають змогу сформулювати синергетичну систему оборотоздатних об'єктів суб'єктивних цивільних прав фізичних та юридичних осіб.

Виклад основного матеріалу дослідження. Взявши до уваги наукові розробки вчених-правників періоду від ХХ ст. до наших днів, можна впевнено стверджувати, що ознака невідчужуваності особистих немайнових прав міцно вкоренилася в цивільно-правовій доктрині. На нашу думку, така ідея є правильною не лише з точки зору правового регулювання, але і з позицій загальної теорії права та правового виховання.

Попри безумовну важливість розвитку майнових прав та відносин, особисті немай-

нові права, на наше глибоке переконання, являють собою першооснову правової системи в розвиненому суспільстві, оскільки стосуються першочергових екзистенційних потреб людини. Вони є фундаментом для побудови всіх інших правовідносин, а тому концепція особистих немайнових прав несе ознаки фундаментальності та непорушності.

Втім, можна погодитися з думкою С.О. Сліпченка про те, що в процесі суспільних трансформацій, зміни уявлення про окремі суспільні явища та процеси, появи нових типів суспільних відносин відбулася товаришація благ, які традиційно вважалися особистими немайновими [1, с. 27]. Виявилось, що в окремих випадках такі блага можуть задовольняти інтереси не лише їхнього первісного носія, але й інших осіб. На думку автора, такі об'єкти, як ім'я фізичної особи, її зображення, індивідуальність, житловий простір, особисте життя, відомості про особисте життя, інформація, особисті папери, кореспонденція, слід розглядати як об'єктивовані нематеріальні блага, тобто такі, що здатні до відособленого існування [1, с. 102].

Необхідно зауважити, що дискретність, тобто можливість відособленого існування в просторі безвідносно до конкретного суб'єкта, є ознакою, перш за все, матеріальних благ. Саме така риса є основною умовою натуральної оборотоздатності об'єкта цивільних прав. Нематеріальні об'єкти позбавлені речової форми, а тому їхня об'єктивізація на рівні реальних суспільних відносин потребує логічного пояснення.

В.О. Лапач ознаку відокремленості об'єкта називає дискретністю (якісною, фізичною та/або обліковою відокремленістю і відособленістю від інших об'єктів) та вказує, що просторова відокремленість є лише окремим випадком дискретності, яка характеризує переважно речі, і додає, що, наприклад, дискретність творів авторського права не може базуватися на пошуку будь-яких просторових меж цих ідеальних об'єктів духовного виробництва або в наявності певних процедур обліку; вона спирається більшою мірою на зовнішню форму виразу, яка в підсистемі авторського права набуває характеристики якісного показника [2, с. 140-141].

Такі об'єкти особистих немайнових прав, як ім'я фізичної та найменування юридичної особи, відомості про особисте життя та стан здоров'я, особисті папери, кореспонденція, зображення фізичної особи, можуть розглядатися як відомості або дані про фізичну або юридичну особу, тобто як інформаційні об'єкти.

О.В. Кохановська зазначає, що до ознак інформації належать: нематеріальний харак-

тер («самостійність стосовно носія», тобто цінність інформації полягає в її суті, а не в матеріальному носії, на якому вона зафіксована); суб'єктивний характер; необхідність об'єктивізації для включення у правовий обіг; кількісна визначеність, неспоживність, можливість багаторазового використання; зберігання інформації у суб'єкта, який її передає; здатність до відтворення, копіювання, збереження і накопичення» [3, с. 23]. Проаналізувавши правову природу об'єктів окремих особистих немайнових прав, можна зробити попередній висновок про те, що вони наділені наведеними ознаками.

В.А. Белов зауважує, що для цивільного обороту має значення не стільки сам рух благ, скільки перехід прав на них [4, с. 77]. У свою чергу І.А. Полуяхтов визначає цивільний оборот як юридичну форму економічного обороту, що відображає процес переходу суб'єктивних майнових прав учасників цивільних правовідносин, що ґрунтується на здійсненні причинно-обумовлених розпорядчих юридичних вчинків. Змістом цивільного обороту вчений також вважає перехід суб'єктивних прав від одного суб'єкта до іншого, тоді як перехід речей та інших об'єктів матеріального права становить зміст економічного обороту [5, с. 35].

На нашу думку, під *цивільним оборотом* слід розуміти систему правовідносин щодо переходу прав на об'єкт від одного суб'єкта до іншого, що здійснюється в спосіб та в порядку, передбачених або не заборонених законом. Таким чином, варто зауважити, що, на відміну від натуральної оборотоздатності – властивості, яка визначає здатність об'єкта до участі в економічному обороті на основі його сутнісних рис, цивільна оборотоздатність є ознакою, що притаманна суб'єктивним цивільним правам.

Розглянемо парадокс, який виникає, якщо цивільну оборотоздатність визначають як здатність благ переходити від одного суб'єкта до іншого. Постанова Верховної Ради України від 17 червня 1992 року № 2471-ХІІ «Про право власності на окремі види майна» містить перелік об'єктів, що не можуть перебувати у приватній власності [6]. До них, зокрема, належать вибухові речовини та засоби вибуху. Це, однак, не означає, що особа не може отримати такі речовини незаконно, тобто володіти ними в буквальному розумінні – особа має змогу зберігати та використовувати їх, однак у такому разі її дії можуть бути кваліфіковані як адміністративне або кримінальне правопорушення. Таким чином, із положень зазначеної Постанови випливає, що особа не може набувати прав на такі об'єкти.

У зв'язку з визнанням факту товаризації вищевказаних благ (ім'я фізичної особи, найменування юридичної особи, інформація про стан здоров'я, інформація про приватне життя, особисті папери, кореспонденція, зображення фізичної особи, ділова репутація) їх подальше дослідження на предмет оборотоздатності має знаходитися в площині майнових прав. Це, звичайно, не свідчить про те, що вони втрачають своє значення як об'єкти особистих немайнових прав. Віднайшовши в таких об'єктах особливості, які роблять їх придатними до участі в цивільному обороті, ми можемо переконатися, що вищезазначені особисті блага здатні набувати подвійної правової природи і можуть одночасно розглядатися як об'єкти особистих немайнових та майнових прав.

М.М. Агарков писав, що «серед ознак, які слугують для офіційної індивідуалізації громадянина [...] ім'я займає перше місце. Воно найбільш тісно пов'язане з особистістю» [7, с. 86]. Однак цінність ім'я фізичної особи, так само як і найменування юридичної особи, полягає не лише в його індивідуалізуючому призначенні, хоча ця властивість, безумовно, є першочерговою. Фізична або юридична особа своєю суспільною діяльністю набуває певної репутації, як ділової, так і загальної, що ґрунтується на суспільній оцінці діяльності такої особи та її результатів. З огляду на дану оцінку у свідомості широкого загалу формується певне уявлення про фізичну або юридичну особу, яке визначає ставлення до її подальшої діяльності в усіх сферах суспільного життя.

Аналізуючи корисність ім'я в контексті економічних відносин, зазначимо, що, коли використовують ім'я фізичної особи або найменування юридичної особи в господарській діяльності в будь-якій формі (наприклад, в якості комерційного найменування, в рекламі тощо), виникає стійка асоціація між суб'єктом господарювання та носієм імені або найменування. Практичних прикладів стосовно цього явища більш ніж достатньо: це і відомі марки будинків мод, назва яких містить ім'я засновника, і бренди популярних акторів та виконавців тощо.

Звернімо увагу на те, що ЦК України прямо передбачає можливість надання доступу до використання ділової репутації іншій особі в межах договору комерційної концесії (ч. 1 ст. 1116). Передача права на використання ділової репутації, на наш погляд, є дозволом на використання знань та оцінок, наявних у свідомості невизначеної групи осіб, щодо конкретного суб'єкта та його діяльності. А.М. Яровий, окреслюючи відмінності між поняттями «знання» та «інформація», зазна-

чає, що «...«знання» – це завжди інтелектуальний продукт, результат чуттєво-образного і символічного реконструювання предметного змісту; «інформація» (принаймні, на даному етапі) більшою мірою зорієнтована на символічні форми духовної трансформації» [8, с. 19]. Взявши такий підхід за основу, зауважимо, що інформація стає знанням у результаті її чуттєвого сприйняття та інтелектуального опрацювання. Таким чином, знання не може виступати об'єктом цивільного обороту – в обороті завжди знаходиться інформація, яка в результаті індивідуального інтелектуального опрацювання особою трансформується у знання. Отже, для використання знань та оцінок про діяльність конкретного суб'єкта, наявних у свідомості невизначеної групи осіб, необхідним є залучення інших благ, які несуть у собі інформацію про суб'єкта ділової репутації, зокрема ім'я фізичної або найменування юридичної особи, зображення фізичної особи.

Зображення фізичної особи перебуває в «обороті» здавна: фактично майнові права на використання зображення фізичної особи мають більш давню історію, ніж особисте немайнове право на власне зображення.

Водночас чинний ЦК України не містить такого терміна, як «право на власне зображення», натомість статті 307, 308 ЦК України передбачають відповідні правомочності особи, які можна вважати складником змісту єдиного права на власне зображення [9]. Як слушно зазначає В.І. Бобрик, «кожна фізична особа визначає для інших осіб можливість зйомки чи іншої фіксації свого зображення, а також подальшого його використання. Це право прямо не встановлено чинним цивільним законодавством, однак відповідно до ст. 307, 308 ЦК України фізична особа наділена низкою можливостей щодо захисту й охорони свого зображення. Такий підхід не враховує існування єдиного суб'єктивного права на власне зображення» [10, с. 11].

Звернімо увагу на те, що зображення фізичної особи полягає саме у фіксації зовнішнього обліку особи на матеріальному носії в певний проміжок часу життя особи [11, с. 59], разом із цим зображення може розглядатися як різновид інформації, а важливою ознакою інформації є її самостійність стосовно носія (нематеріальний характер). Водночас слід погодитися з думкою С.О. Сліпченка про те, що межі зображення окреслюються об'єктивною формою вираження, тільки тим, що відображене на носії [1, с. 115], що також відповідає такій ознаці інформації, як необхідність об'єктивізації для включення у правовий обіг. Натуральна оборотоздатність такого об'єкта не викликає сумнівів також і на

рівні реальних суспільних відносин, зважаючи на повсюдне використання зображень фізичних осіб у господарській діяльності.

Оборотоздатність таких об'єктів, як інформація про особисте життя, інформація про стан здоров'я, особисті папери, кореспонденція можуть бути досліджені комплексно, оскільки ці об'єкти мають спільні ознаки та схожі режими правового регулювання.

Видається слушною неодноразово висловлена в науковій літературі думка про те, що право на особисте життя не вичерпується виключно інформаційним аспектом; насамперед, дане право передбачає свободу особи від втручання держави [12, с. 294] та інших осіб. Г.О. Мітцукова звертає увагу на те, що право на повагу приватного життя, відповідно до ст. 8 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод [13], є правом на невтручання в особисте життя, без розголошення подробиць приватного життя і, як показує практика Європейського суду, включає в себе певною мірою можливість встановлення і підтримання стосунків з іншими людьми для розвитку і реалізації особистих якостей людини [14, с. 23].

Стосовно права на таємницю про стан здоров'я Європейський суд з прав людини зазначає, що повага до таємниці даних про здоров'я людини є важливим принципом правових систем усіх учасників Конвенції. Важливо не лише поважати особисте життя хворих, але й зберігати їхню довіру до корпусу лікарів та служби здоров'я в цілому. Без такого захисту ті, хто потребують медичної допомоги, можуть утриматися від повідомлення інформації особистого чи інтимного характеру, яка необхідна для належного лікування, і навіть від звернення за такою допомогою, тим самим ставлячи під загрозу своє власне здоров'я, а у разі заразних хвороб і здоров'я суспільства [15].

Таким чином, усі вищезазначені об'єкти (ім'я фізичної та найменування юридичної особи, відомості про особисте життя та стан здоров'я, особисті папери, кореспонденція, зображення фізичної особи) є спеціальними видами інформації. Їхня специфіка та важливість для фізичної особи зумовлюють необхідність встановлення для кожного з них особливого правового режиму, щоб носій відповідного права мав змогу на власний розсуд забороняти або дозволяти іншим особам доступ до такої інформації.

С.О. Сліпченко обґрунтовує також оборотоздатність індивідуальності, зазначаючи, що об'єктивованість індивідуальності може проявлятися будь-яким способом та формою, що не суперечать закону та моральним засадам суспільства. Необхідною умовою є

прояв індивідуальності ззовні, що дозволяє оточуючим сприймати її [1, с. 137]. На наш погляд, така позиція потребує подальшої наукової розробки у зв'язку з таким.

Р.О. Стефанчук зазначає, що «поняття індивідуальності [...] включає в себе низку особливостей фізичної особи... З огляду на структуру особистості вказані особливості можуть проявлятися у зовнішньому вигляді фізичної особи, голосі фізичної особи, манері поведінки, інтелектуальному, культурному та освітньому рівні» [16, с. 445]. Зважаючи на такий підхід, можна припустити, що фізична особа в процесі формування своєї індивідуальності може створити впізнаваний образ, який чітко асоціюватиметься з нею у свідомості оточуючих. Однак «запозичення» даного образу іншою особою не може вважатися його оборотом – по суті, це також формування індивідуальності, яке здійснюється під впливом певних чинників, взірців та орієнтирів. Законодавству України відомі лише випадки пародіювання об'єктів авторського права, а тому використання широко відомого образу фізичної особи (наприклад, публічної особи) може розглядатися як цивільне правопорушення лише в тому разі, якщо дії делінквента порушують права на честь, гідність або ділову репутацію.

Нині дійсно можна спостерігати експлуатацію відомих образів, що проявляється у використанні в різних сферах типів зовнішності, стилю одягу тощо, які асоціюються з публічними особами. Однак відповідь на питання про те, чи можна захистити право на використання власного образу без попереднього використання інструментарію авторського права для надання йому правової охорони, дотепер не знайдена.

Деякі заперечення викликає ідея оборотоздатності житла в контексті досліджуваної в даній статті тематики. Житловий будинок, квартира, садиба, котедж, дача розраховані на тривалий строк служби та призначені для проживання, що складають поняття житла відповідно до ст. 379 ЦК України, дійсно є матеріальними об'єктами, придатними до обороту. На нашу думку, дослідження оборотоздатності даного об'єкта в контексті права на недоторканність житла є недоцільним, оскільки майнові відносини у сфері обороту об'єктів нерухомості не належать до кола об'єктів цього дослідження, тоді як у сфері особистих немайнових прав особливе значення мають специфічні правомочності стосовно даного матеріального блага.

Н.О. Горобець зазначає, що «під житловим простором фізичної особи потрібно розуміти певне місце (нематеріальне благо), юридичні межі якого визначаються фактич-

но наявним в особі володінням (квартирою, наметом тощо), яке забезпечує приватність особи, де вона відповідно до закону на власний розсуд постійно, переважно або тимчасово здійснює свою життєдіяльність та з урахуванням особливостей даного місця визначає поведінку інших щодо нього. При цьому об'єктом правової охорони є спеціальний правовий режим – недоторканність, що закріплюється у ст. 311 ЦК України» [17, с. 3-4]. Аналогічні висновки стосуються і передбаченого ст. 310 ЦК України права на місце проживання, оскільки дані права мають однаковий об'єкт.

Водночас С.О. Сліпченко вважає, що житловий простір слід розглядати і як нематеріальний об'єкт, який має самостійну цінність, та наводить приклади надання доступу до житлових помешкань відомих людей за плату як приклад оборотоздатності даного об'єкта [1, с. 146]. Разом із цим позиція, відповідно до якої житловий простір може виступати як нематеріальний об'єкт, викликає низку заперечень. Сутність житла полягає в його матеріальній природі: це обмежений простір, призначений для тривалого фізичного перебування людей. Визнаючи за особою право на помешкання та на недоторканність житла, держава бере на себе певні зобов'язання з приводу забезпечення нормального існування особи в соціумі, яке передбачає, зокрема, можливість набувати певного простору для усамітнення від інших сторонніх осіб. Такий простір при цьому лишається цілком матеріальним об'єктом.

З приводу можливості надання доступу до житлового приміщення за плату необхідно зауважити, що особа має право надавати в оплатне користування будь-яку річ, якою володіє на підставі права власності або іншого речового титулу, якщо інше не передбачене законом або договором. При цьому попит, який виникає на таку річ, може бути скоригований залежно від репутації відповідної особи та соціального статусу. Враховуючи зазначене, можна зробити висновок, що, хоча економічний оборот об'єктів нерухомості може перебувати під впливом специфічних чинників, до яких належить у тому числі репутація їх власників, на рівні цивільного обороту такі особливості не мають юридичного значення.

Висновки

Визнання наявності інформаційного складника в об'єктах досліджених у статті особистих немайнових прав дає змогу сформулювати уявлення про цілісну систему оборотоздатних суб'єктивних цивільних прав на підставі єдиних критеріїв: натуральної

оборотоздатності об'єкта права (його дискретності та корисності) та відсутності законодавчих обмежень щодо його обороту. Крім того, беручи за основу такий підхід, слід визнати, що вищевказані права можуть розглядатися як елементи системи суб'єктивних інформаційних прав. Наступні дослідження в даній сфері мають бути спрямовані на подальшу розробку змісту таких прав, подолання прогалин у врегулюванні відносин, в яких вони реалізуються, та шляхів їх ефективної правової охорони та захисту.

Список використаних джерел:

1. Сліпченко С. А. Оборотоспособность объектов личных неимущественных прав, обеспечивающих социальное бытие физического лица / С. А. Сліпченко. – Х.: ФОП Мічуріна Н.А., 2011. – 336 с.
2. Лапач В. О. Система объектов гражданских прав / В. О. Лапач. – Санкт-Петербург: Юридический центр, 2002. – 544 с.
3. Кохановська О.В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві: монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. – 463 с.
4. Белов В.А. Объект субъективного гражданского права, объект гражданского правоотношения и объект гражданского оборота: содержание и соотношение понятий // Объекты гражданского оборота: сборник статей. / отв. ред. М.А. Рожкова – М.: Статут, 2007. – С. 6–77.
5. Полуяхтов И.А. Гражданский оборот имущественных прав: дис. канд. юр. наук: спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / И.А. Полуяхтов; Уральская гос. юрид. академия. – Екатеринбург, 2002. – 183 с.
6. Про право власності на окремі види майна: Постанова Верховної Ради України від 17 червня 1992 року № 2471– XII (в ред. від 24 січня 1995 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 35. – Ст. 517.
7. Агарков М.М. Право на имя / М.М. Агарков // Избранные труды по гражданскому праву: в 2-х т. – М.: АО «Центр ЮрИнфоР», 2002. – Т. II. – 720 с.
8. Яровий А.М. Образне пізнання в контексті глобальних проблем інформаційного суспільства / А.М. Яровий // Мультиверсум. Філософський альманах. – К.: Центр духовної культури, 2006. – № 58. – С. 14–24.
9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
10. Бобрик В.І. Цивільно-правова охорона особистого життя фізичних осіб: автореферат дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2004. – 20 с.
11. Красавчикова Л.О. Понятие и система личных неимущественных прав граждан (физических лиц) в гражданском праве Российской Федерации / Л.О. Красавчикова. – Екатеринбург: Изд-во «Урал.военные вести», 1994. – 199 с.

12. Дженіс М. Європейське право у галузі прав людини: джерела та практика застосування / М.Дженіс, Р.Кей, Е.Бредлі; пер. з англ. – К.: АртЕк, 1997. – 624 с.

13. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 року // Офіційний вісник України. – 2006. – № 32. – Ст. 2371.

14. Митцукова Г.А. Право на неприкосновенность частной жизни как конституционное право человека и гражданина : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.02 «Конституционное право; муниципальное право» / Г.А. Митцукова ; Уральский юр. ин-т. – Екатеринбург, 2005. – 25 с.

15. Case of Z v. Finland: European Court of Human Rights. Application no. 22009/93. Judgment

of 25/02/1997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{"fulltext":\["z.v. finland"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\],"itemid":\["001-58033"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{)

16. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту) : монографія / Р.О. Стефанчук ; відп. ред. Я.М. Шевченко. – К.: КНТ, 2008. – 626 с.

17. Горобець Н.О. Право на недоторканість життя: цивільно-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Н.О. Горобець ; Харківський нац. ун-т. внутр. справ. – Х., 2009. – 19 с.

Статья посвящена анализу природы объектов личных неимущественных прав в контексте современных экономических процессов, определению свойств таких объектов, на основе которых находит подтверждение факт их оборотоспособности, а также формулировано общих критериев оборотоспособности субъективных гражданских прав на информационные объекты на основе системного подхода.

Ключевые слова: личные неимущественные права, субъективные гражданские права, гражданский оборот, оборотоспособность, нематериальный объект, информационные права.

The article analyzes the nature of legal objects of personal non-property rights in the context of current economic processes, examines the specific features of such objects which substantiate the conclusion on their transferability, and also determines general criteria of transferability of civil rights to information objects by the virtue of system approach.

Key words: personal non-property rights, civil rights, civil circulation, transferability, non-material object, information rights.

